

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Published daily except Sunday the twenty-ninth year by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation. B. K. Csorna, President; Dr. Andrew Csorna, Sec'y-Treas.)

Founded by
E. T. Kohányi

Alapította:
Kohányi Tihanyér

DR. ANDREW CSORNA, Editor.

Edited and Published at Szerkesztőség és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell: Main 3336. Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSEI: AR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre: \$6.00, félre: \$3.00. — KÜLFÖLDRE: egész évre: \$8.00, félre: \$4.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$6.00, half year: \$3.00. — Foreign countries: one year: \$8.00, half year: \$4.00. — Cleveland one year: \$2.00, half year: \$1.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

New Yorki Irodánk címe: Eastern Office:
Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York.
 Csatározott: Joseph Horváth, Manager.

MÁSNAP REGGEL.

November 3.

BESZÉLŐ NEMASÁG.

Friss bécsi meg Budapesti újságokat kapott a Szabadság. Nem akarom azonban az olvasókat azonnal utaltatni, hogy ezt az eseményt egy teljes hasábon tárgyaljam. Itt. Először az olvasó nem arra kíváncsi, hogy ezeknek az újságoknak becsüretét hogy tudom dicsérni dr. Csernát, de azt szeretném tudni, hogy mi van azokban az újságokban. Más helyen több cikket közöl le belőlük a Szabadság, itt csak az által szeretnék foglalkozni, hogy mit írnak a magyarországi lapok arról a nagy inszurról és nyomorúságról, aminek az enyhítésére most olyan nagyszabású mozgalom folyik az amerikai magyarok között.

MUZSIKASZÓ...

Mostanában sokszor nézek vissza a múltba. Vissza Assiába, vissza az Etel partjára, a káosz pusztákra és nagyon fáj a szívem azért, hogy most élek és nem ülhettem együtt énekelni Almás és Huba apával a tüz mellett, míg pástorok énekeltek körülöttük és tiszta fellegek repültek felettük a megmárodott napkorong után. És — csak nevessem ki bátran, akinek elmúltott már minden játékos kedve — sokszor játszom meg magamnak a Gordon park "síkságain". Oltán átmozgok esti áldozatait és hallgatom áhítattal a táltos dadogó énekét.

Es megjázatom ezt sokszor az íróasztalom mellett is, a gazolinszagu utcákon is, a palotasorok között is, mert álmodni, azt hálá istennek — még tudok és ezért tartom még szépnek az életet.

Mert az élet... így csakugyan szép. Szép az, ha szemtől szembe találkozhatunk néha az álmaikkal és eljutnak hozzánk a puszták tüzei még itt is, még ebben a szörnyű túlkedében is, amiben élünk és amiben néha utaltatunk nézünk néha egymásra.

Mert a puszták üzenetei eljutnak ide is. Eljönnek az este-tékel. Sokszor a csillagfényvel, sokszor a sáállal, de eljönnek s így lehet az, hogy mostanában, amíg áthaladok egy keskeny, elhagyott utcán az esti szürkületben, halkan muzsikálnak nekem meleg melódiákat primitív szerszámokhoz pusztai énekekhez.

Es a muzsikaszó, ez a pár taktus, amit amugy is szétkapkod a szél, csendes mulatságom nekem ma minden este, egy keskeny kurta utca egyik sarkától a másiktig, odáig csak amíg ötig számol az ember... és végig érrel tudom ma leginkább, hogy HONNAN VALÓ VAGYOK. És a muzsikaszó az enyém, vagy legalább is az az enyém, amit felfogok belőle. És álmodkodik állandó meg mindig egy pillanatra a kis utca sarkán; honnan jön ide ez a muzsikaszó?

Aztán átszemlélem megyek tovább és — amíg ez a muzsikaszó kiser — boldog örömmel gondolok a magyarságomra. Boldog örömmel gondolok az Etel partjára, éneklő pástorokra, a puszták fiaiak szép, nemes lelkére, meleg szívére. Milyen csodálatosan egyedülvaló; máshoz nem hasonlító, fenségesen nagy nép is volt a magyar!

Vagy: gondolok alig múlt időkre, zajos falusi lakodalmakra, muzsikaszóra, amit messziről hall csak az ember. Megtisztult és elhalkult. Rapszódikus. Mintha ez is a végtelei pusztákól kelne szárnyra: szeliden jön a aztán pogány derivel dobol a fülbe és hív táncra, nem is táncra, hanem szivességát tivornyázásra, amiben elfelejt az ember, hogy átok fesszik rajtuk.

Vagy: gondolok kisvárosi estekre, ural dártdókra, boldog hajnalokra, amikor szép emlékek és meging csak ilyen lánoló nótafoszlányok kísérik pihenőre az embert és arra gondolok, hogy hányzor és hányan éreztük akkor meg, hogy nem vagyunk oda valók, ahol vagyunk, hogy a mi világunk a puszták között, honnan jött ide ez a muzsikaszó?

Vagy: gondolok Pestre, fényes kávéházakra, ahol fekete cigányok hegedűt sírnak és kacagnak éjszakákon át és gondolok arra, hogy ez a muzsikaszó is mennyivel szebb, mennyivel inkább a miénk, ha... már a dunaparton megy az ember és szabadon száll, szabad szárnyal repül álmodó lelkünk után.

Es a pár taktus — mondom — ami mostanában minden este hazakísér, igazi magyar muzsika és nem is tudom, nem is akarom tudni, hogy kerül ide. Lélekszakadva menekülök vele és féltett gondolataimmal az utcák zajából, mert isten mentesen meg attól, hogy elveszítem, pedig tudom, hogy nem is muzsika, hanem csak iskolában nevelt zene és nem is a "pusztákól jön, hanem valamiképp kinn restaurantok és csak a szél jön a pusztákról ami megtisztítja s ceupa szeretetből csak azt hagyja meg nekem belőle, amit mi "barbár" magyarok hoztunk a művelt nyugatnak... Assiából.

(Ty.)

az, hogy a munkás a műhelyen kívül rendelkezze vagy 6-8 órával, amit a családja körében töltson, amit a maga s a háza-ja előnyére használjon fel.

Ezalatt az idő alatt teljesítse kötelességét a munkás, mint apa. Ismerje meg gyermekeit s tudja meg, hogy azoknak mire van szükségük. Adjon példát nekik a maga életmódjával. Nem a munkaidő órázáma a fontos, hanem az, hogy milyen időközökben történnek a felváltások. Ezeknek a fordulónak a megváltoztatása pedig súlyos probléma az acéliparban. Mert eljenné van a munkásság is, meg a munkaadók is. S Amerikának igen sok tekintetben árt az, hogy mind a két fél annyira makacs.

Az kétségtelen, hogy a munkások életviszonyai nagyobb részben olyanok az acéliparban, hogy azon minden esetre változtatni, javítani kell. Végőzetben, ha másnak nem, a közönségnek, amelynek a kormány a képviselője. Lehet, hogy ez a változtatás meg fog történni a sztrájk megoldásával kapcsolatban is. De ha nem fog megtörténni s ha a szervezett munkásság sem képes a kérdést megelégedésre megoldani, akkor nem marad más hátra, hogy a kormány oldja meg azt."

BIZTOS JÖVŐT

alapíthat magának, ha keresetéből hetenként félretesz egy bizonyos összeget és azt befűdi hozzánk. Mi mint

Bankbetétet

megőrizzük és pénze után kamatot fizetünk. A nálunk elhelyezett pénz biztos, mert bankunk sziklaszilárd. Az

ALAPTŐKE TARTALÉK ÉS BETÉTEK ÖSSZEGE JOVAL TOBB, MINT 2,000,000.00 DOLLAR.

Osztik a gyűlölet.

MEGNYILT a munka nemzetközi konferenciája Washingtonban. Megkezdte a munkát az értekezlet, melynek szülőanyja a párisi békeszerződés és a Nemzetek Ligája egyenesen kötelezővé tette. A konferenciát megelőzőleg nagy viták folytak arról a kérdéssel, hogy rész vehetnek-e a tanácskozásban az "ellenséges" országok képviselői. Németország és Ausztria elhatározták, hogy képviseltek magukat a tanácskozáson és nagyon valószínű, hogy mielőtt erre a lépésre szánták magukat, beszereztek az elengedhetetlen "inside" információkat és csak akkor állították ki a delegátusok utlevélét, amikor meggyőződtek már arról, hogy a német és az osztrák ipar képviselőinek nem lesz rosszindulatú fogadtatásban részüik.

Az Egyesült Államok kormánya elmulasztotta azonban azt, hogy érdeklődjék az európai nagyhatalmaknál aziránt, milyen álláspontot foglalnak el ebben a kérdésben az "ellenséggel" szemben. Amerika még mindig háborúban van Németországgal, mert a békeszerződés nem léphet érvénybe mindaddig, míg a szénátzása jóvá nem hagyta. Az amerikai hivatalos körök ebből a tényből kiidulva jelentették ki, hogy ha helyet is adnak a németek és osztrákok képviselőinek, szavazati joguk nem lesz semmi esetre.

A washingtoni komoly irányú összejövetelből nem keletkezik azonban újabb nemzetközi bonyodalom. Az első ülésen elintézték a kínos kérdést a delegátusok és ez az elintézés tüntető példája annak, mennyire enyhült már a háborus gyűlölet, mennyire felülkerekedett az indulatok játékán, a komoly, a nyugodt számítás. A konferencia tagjai, egyetlenegy francia delegátus kivételével, megszavazták, hogy az "ellenség" képviselői teljes joggal vehetnek részt a tanácskozásokban.

Németországot még az a megtiszteltetés is érte, hogy őt tette meg a konferencia a világ negyedik ipari államának. Mellekes, hogy helyes az a sorrend, mely a német ipar előt helyezi az amerikai, az angol és a francia ipart, — mert nem a sorrend a döntő, hanem az a körülmény, hogy a győzedelmes szövetséges tábor elősmeri, hogy a megvert, megalázott, megbénított Németország iparilag nem gyöngült meg és bármilyen súlyos is a versaillesi szerződés, Németország megtartja vezető szerepét a világ iparában. A washingtoni konferencia bölcsességéről és elfogulatlanágáról tett csak tanúbizonyságot, amikor őszintén beismerte a helyzetet, amikor hallgatagon bevallotta, hogy a legyőzött országok együttműködése nélkül, nincs béke és nem kezdődhet meg a komoly, alkotó munka korszaka.

A háboru viharása alatt, a gyűlölet tobzódása idején, sürün hallhattuk, hogy "Németországot nemcsak katonailag, de gazdaságilag és kereskedelmileg is tönkre kell tenni", hogy egyszersmindenkorra megszabaduljanak a szövetséges nagy ipari országok a német konkurenciától. A fegyverszünet megkötése után azonnal nyilvánvalóvá vált, hogy ezt a fenyegetést, az úgynevezett "háboru utáni háboru" nem valósíthatják meg a diadalmas országok, bármennyire tönkresilányították is az ellenséget. Alig ült el a csatazaj, alig hallgattak el eaz ágyúk és a gépfegyverek, máris felharsant a kereskedelmi összeköttetések előzenéje.

Anglia és Franciaország azonnal belátták, hogy csak hasznukat jelenti, ha minél előbb cseréuleteket kezdenek Németországgal, ha kiharasznlják a német pénz olesóságát és minden hazafias esküdozés ellenére nagy arányokban portékát vásárolnak Németországtól. Az angol és a francia kereskedők előzőlötték az ellenséges országot és milliókat kötöttek le, milliókról szoló megrendeléseket adtak a németországi cégeknek.

A kereskedelmi összeköttetések megújítása ellen csak azok tiltakoznak elkésereedett dühvel és gyűlölettel, akiknek a háborus időkben felépített üzletük forog veszélyben, akik a háboru alatt nem, de most igenis félnek a németektől. A háborus idők vállalkozói retettek attól, hogy beözönljen az országba az olesó német portéka és ők kénytelenek lesznek lemondani a rendkívüli hasznokról, vagy teljesen kikisiklik karnaikak közül az üzlet. Ezernyi indokot sorakoztathatnak a maguk oldala mellé a gyárosok, az ipartelepek irai és a kereskedők, letagadhatatlan tény marad, hogy mindehnyit az egész világon alaposan kihasznlálták a háborus helyzetet a lelkiismeretükkel könnyen alkudo vállalkozók.

Nem szükséges, hogy az Océan tulsó oldalára fardjunk példakért. Az amerikai nép még most is érzi a háborus idöket, söt talán jobban érzi ma, mint a háboru alatt, mert nemhogy csökkent volna a drágaság a fegyverszünet óta, hanem emelkedett.

Es az árdírtók, a haszon zsorások mindenkit megelőzve rendületlenül hangoztatják, "pokolba a gyűlölt ellenség portékájával!"

Minden kertelés nélkül megmondom az igazat, hogy ahogy van. A budapesti újságok minderről majdnem semmit nem írnak. S ha hiteltel forrásköböt nem tudnánk azt, hogy Magyarországon s főképpen a magyar fővárosban a szegénység és az inség mennyire sújtja a népet azt kellene gondolnunk ezeknek az újságoknak az elovasása után, hogy Budapest népe tejbenvajban fürdik s egyéb gondja sinecs, csak a szórakozás, a mulatozás, a léhaság.

Nincs a budapesti újságokban sem panaszokdás, sem siránkozás. Ennek azonban hamar megtudjuk az okát. Nem azért nem írnak a lapok a nyomorúságról, a szegénység és néklötözök nagy tömegéről egy sora sem, mert az állapotok annyira rózsásak, hogy segyre szorulóik nem lennének, hanem azért, mert minden magyar újság manapság a főváros megszálva tartó pomán katonaság engedélyével jelenik meg.

Az újság minden egyes lapján ott van a román ceuzor bétyege, amivel a lap meglehetősen engedélyezi. Mivel pedig a budapesti nép nyomorúságának és inségének legnagyobb részben az az oka, hogy a románok mindent ellopnak a városból, érthető, ha ennek hirdetését nem nézik jó szemmel s nem engedik meg az újságoknak, hogy az ő visszaéléseik és erőszakoskodásaik miatt bekövetkezett állapotokat hirdessék.

Akinek pénze van, az megkaphat mindent Budapesten. Igaz, hogy a megélhetéhez frászi szegerek keltenek, de a gazdaságban nem néklötöz. A hirdetésekéért meg lehet állapítani, hogy van még emelől is, ruhánadról is. Csak legyen, aki meg tudja fizetni. De ki tudja az ilyen áratokat megfizetni? Ki az, aki tisztességes lakásban lakhat akkor, amikor azt olvashatjuk, hogy valaki az apróhirdetéseket között két ezer korona jutalmat ígér annak, aki egy háronszobás lakáshoz jut-talja. Bizonyosan nem az olyanok, akik az ország más, elpusztult vagy megszállott vidékeiről menekültek oda tüzerevél, mikor már mindenüket elvesztették. Bizonyosan nem azok, akik a nyersanyagok nélkül szikollkódó gyárakban nem kapnak munkát. A szegényekről azonban hallgat a krónika. Még a jobb időkben, a háboru előtti években is sok volt Budapesten a szegény, a segylyre szoruló. Mennyi lehet most? És milyen rettenetes ezeknek a nyomorúsága most?

Munkások és tőkések egyaránt hibásak.

Egy kiváló amerikai író, William Allen White azt mondja, hogy az acélgári munkások sztrájkjából kitűnik, miképpen egy a tőkések, mint a munkások egyaránt illetéktelen haszonra törekzenek.

Körülbelül meg lehet állapítani, mondja W. A. White, hogy az acélgári munkások sztrájkja egy a keleten, mint a nyugaton sikertelen. Kétségtelen, hogy a sztrájkolók ki-tarthatnak addig, amíg valahonnan megértsétséket nem kapnak, esetleg a sztrájkba a léptett bányászoktól, vagy talán majd a vasutasoktól. De ha így az ipari, az a győzelem csak az ipari háboru végével következik majd be valamikor télen, amikor a hideg és az éhség is közre fog működni.

A helyzet annyira máris tisztázódott, hogy az ember megállapíthatja, hogy az igazság melyik oldalon lehet. Az igazság pedig az, hogy az acéliparban sem a tőkéseknek, sem a munkásoknak nincs ebben az esetben igazuk. Többé-kevésbé mind a két fél illetéktelen haszonra törekszik. Bizonyos mértékig mind a kettő méltánytalan a nagyközönséggel és ellenfelével szemben.

A profitra való törekvés talán egyik iparban sem tűnik ki annyira, mint az acéliparban. A munkásság beleegyezett a hosszabb munkaidőbe, hogy magasabb munkabért kapjon. A munkásság egy része inkább élt nyomorúságos viszonyok között és zsugoriskodott, hogy majd elmenjen máshová a gyűjtött pénzzel.

A tőke hajtandó volt a leg-alacsonyabb fajtájú s teljesen amerikaiatlan elemet is alkalmazni, hogy az ilyen munkásság felhasználásával minél nagyobb profitra tegyen szert. A kölcsönös torzalkodásnak és ellenszenvnek eredménye a fonda munkálakások, a tanult ipari munkások, az amerikai színvonalon alul álló bevándor-

Munkanélküliség Berlinben.

Aköt a sok probléma között, amik mostanában Németországban megoldásra várnak, egyik legnehezebb a munkanélküliség kérdéseinek a megoldása. Berlinben magában vagy egy millió teszik azoknak a számat, akik munkanélkül tengődnék. Az állam természetesen rákényszerül, hogy ezeknek a megélhetéséről valamiképpen gondoskodjon s a munkanélkülieknek nyújtott ellátási összeg igen nagy teher a kincstárra. Ez az ellátási összeg korántsem valami morzsálék, hanem elég számottevő summa s azt mondják, hogy a nem képzett munkások sokkal többet kapnak manapság ilyen módon, mint kaptak akkor, amikor volt foglalkozásuk, munkájuk.

Berlinben augusztus havában egy millióra tették azoknak a munkanélkülieknek a számát, a kik ilyen állami segélyt hirtak s ebből a számból legalább háromnegyede nem is akar dolgozni, mert az állami segély révén többet kap, mint amennyi keresethetne. Az ilyenek nagy része amellet hálálással, cigárette és szappan utcai árusításával foglalkozik s a mai napokban az ilyen árusoktól valóssággal hemzsegek Berlin utcái és terei. Az utcai árusok to-lakodása az utóbbi időben annyira elajult, hogy a rendőrség kénytelen volt erőlyesen fellépni ellenük s annyira-mennyire megtisztítani tőlük a várost. Az első alkalommal a tisztogatást vártalunul kezdték s annyi ilyen utcai árust, hál-zalót fogtak el, hogy a rendőrség zavarban volt, mert nem tudott eleinte mit csinálni velük. Az elközött holmik elszállítáására teher automobiloikat kellett hoztatni.

Vissza tartja az embereket attól, hogy dolgozzanak, az is, hogy a mindenféle szerzenej-tétkes a társadalom minden rétegében nagyon el vannak terjedve. Idejük bőven van az embereknél s az államtól pénz is kapnak, könnyen rá adják hát magukat arra, hogy szerzenej-tétkesekkel töltsék a napokat.

Berlin utcain a legszomorubb látvány a rengeteg csonka ember. Volt katonák, akik a háboruban kezűket, lábukat vesztették, csak úgy hemzsegek a város utcain. Egy részük a sarkokon hegedűve vagy harmónikazára kéreget a járókelőtől. Némelyik valósággal belekapaszkodik az emberekbe s a rendőrség tehetetlen velük szemben.

A berlini hatóságok ez idő szerint képtelenek megoldani ezeket a problémákat s úgy látszik, messze van még az az idő, mikor a híres pedáns rend visszafér.

AUGUSZTUS 30-ÁN NALUNK FELADOTT PÉNZKÜLDEMÉNYEKET A POSTA FELSŐMAGYARORSZAGON MÁR SZEPTEMBER 19-ÉN KIFIZETTE. AZ EREDETI NYUGTÁKAT MÁR ELKÜLDÖTTÜK ÜGYFELEINKNEK.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMBANK

1597 Second Avenue, corner 83rd Street
 New York City.

Mielőtt pénzt küldene, írjon nekünk. Öszinte és érdeklődő tanácsot kap. Meggyőződhetik, hogy általunk legolcsóbban küldhet pénzt bár-hova.

Tanácsot és felvilágosítást bármely ügyben szívesen adunk.

VALASSZUK MEG ÚJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

4 szavazatot írték le a szavazólapokon.

Kiss Emil

BANKÁR

133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Sloans Liniment

Keep it handy

Vegyen egy üveg Sloan's Linimentet és tartas közel szükség esetén.

CSAK volna egy kis Sloan-féle Liniment. Hányzor mondják azt! És azután — mikor órákon át tartó szenvedés után, a reumaszerűsok elálltak — elfelejtik! Ne legyen Ön is úgy, vegyen egy üveg-vel még ma, szüksége lehet rá az éjjel. Jöhet egy váratlan roham — sciatica, hátfájás, izomfájás, csukló revesedés, neuralgia, fájások vagy átfázás utáni bántalmak. Mindjárt elmulik, ha Sloan's-t használ, mely dörzsölés nélkül behat.

38 év óta vezet. Tiszta, olcsó. Három nagyság van 35c., 70c és \$1.40.

Betegek figyelmébe

Orvosi tanács ingyen. Minden beteg lelkiismeretesen leírja kórtörténetét, betegségeit szenvedte. Ha maútt nem tudta leírni, megírta. Vagy egyébként, talánunk mondták, bizalmasan, forduljon hozzánk.

Nők és férfiak kezelésére különösen gondos fordítást. Sételt, rák, aranyér, minden rendkívüli betegség. Meg-gyógyulás után, a reumaszerűsok, orzbetegségek, vérszegénység, bőrbetegségek, birtok eredményes gyógyítás. Pénztük elvárást elvárhat. Örök: 5-7-ig. Vasárnap és ünnepeken 9-12-ig. Levelekre válaszolunk.

DR. A. NEUMAN
 147 ELLISON ST., PATERSON, N. J.
 Az összes orvosi tudományok tudós, 20 éve működő magyar orvos.

Teljesítjük a város bármely részéből

FRANK G. NUNN

1324 LORAIN AVENUE,
 4th Floor, New York City.
 Unio Ambulance. — Invalid kocsi.
 Beif. Harvadt 1711. — Cuy. Lorain 101

VALASSZUK MEG ÚJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

4 szavazatot írték le a szavazólapokon.

Kiss Emil

BANKÁR

133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Sloans Liniment

Keep it handy

Vegyen egy üveg Sloan's Linimentet és tartas közel szükség esetén.

CSAK volna egy kis Sloan-féle Liniment. Hányzor mondják azt! És azután — mikor órákon át tartó szenvedés után, a reumaszerűsok elálltak — elfelejtik! Ne legyen Ön is úgy, vegyen egy üveg-vel még ma, szüksége lehet rá az éjjel. Jöhet egy váratlan roham — sciatica, hátfájás, izomfájás, csukló revesedés, neuralgia, fájások vagy átfázás utáni bántalmak. Mindjárt elmulik, ha Sloan's-t használ, mely dörzsölés nélkül behat.

38 év óta vezet. Tiszta, olcsó. Három nagyság van 35c., 70c és \$1.40.

MAGYARORSZÁGBA MINDENFELE ARUT SZALLITUNK.

30 éves tapasztalatunk van a szállítás terén a Hamburg-Amerikai vonal-nál. A legjobb minőségű élelmiszereket szállítjuk egyik külföldi legeségünk. Kiváratat árjegyzéket küldünk. Sajátmagya által csomagolt élelmiszereket és ruhát tartalmazó ládákat a legolcsóbban árakon szállítjuk. Küldje be azt átszállítási taktáruknak. Nagyból küldeményeknél árengedmény. Az átszállításért kereskedünk.

20 HUDSON ST. NEW YORK CITY
 51-55 PARK AV. HOBOKEN, N. J.

American Merchants Shipping & Forwarding Company

Central Savings Bank Bldg
 Corner 4th Ave. and 14 St.
 NEW YORK CITY.

H. Von Schuckmann
 E. E. Schellman
 Telephone: 6846 Steyversant

EUROPÁI KÉPVISELŐNK:
 Joh. Heckemann, Hamburg, Bremen, Geestemünde

VALASSZUK MEG ÚJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

4 szavazatot írték le a szavazólapokon.

Kiss Emil

BANKÁR

133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Sloans Liniment

Keep it handy

Vegyen egy üveg Sloan's Linimentet és tartas közel szükség esetén.

CSAK volna egy kis Sloan-féle Liniment. Hányzor mondják azt! És azután — mikor órákon át tartó szenvedés után, a reumaszerűsok elálltak — elfelejtik! Ne legyen Ön is úgy, vegyen egy üveg-vel még ma, szüksége lehet rá az éjjel. Jöhet egy váratlan roham — sciatica, hátfájás, izomfájás, csukló revesedés, neuralgia, fájások vagy átfázás utáni bántalmak. Mindjárt elmulik, ha Sloan's-t használ, mely dörzsölés nélkül behat.

38 év óta vezet. Tiszta, olcsó. Három nagyság van 35c., 70c és \$1.40.

FONTOS ÉRTESETÉS A MAGYARSÁGHOZ!

Most, mikor oly égető szüksége van családjának otthon segítségére és az itt levőknek jó tanácsra, forduljon bizalommal

RÓTH JÓZSEF ÉS FIA Bankházához

401-403 Jerome Avenue, McKeesport, Pa.

mely bank 35 éve szolgálja a Monongahela völgyi magyarságot becsületesen és tisztességesen. Forduljon hozzá most, mikor a pénz árfolyama naponta változik és mikor annak kifizetése otthon oly sürgős.

VALASSZUK MEG ÚJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

4 szavazatot írték le a szavazólapokon.

Kiss Emil

BANKÁR

133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Sloans Liniment

Keep it handy

Vegyen egy üveg Sloan's Linimentet és tartas közel szükség esetén.

CSAK volna egy kis Sloan-féle Liniment. Hányzor mondják azt! És azután — mikor órákon át tartó szenvedés után, a reumaszerűsok elálltak — elfelejtik! Ne legyen Ön is úgy, vegyen egy üveg-vel még ma, szüksége lehet rá az éjjel. Jöhet egy váratlan roham — sciatica, hátfájás, izomfájás, csukló revesedés, neuralgia, fájások vagy átfázás utáni bántalmak. Mindjárt elmulik, ha Sloan's-t használ, mely dörzsölés nélkül behat.

38 év óta vezet. Tiszta, olcsó. Három nagyság van 35c., 70c és \$1.40.

VALASSZUK MEG ÚJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

4 szavazatot írték le a szavazólapokon.

JÖVŐT

keresetéből hetenként
összeget és azt beküldi

etétet

án kamatot fizetünk. A
biztos, mert bankunk

LEK ÉS BETÉTEK
L TÖBB, MINT
DOLLAR.

el, az nemcsak dolgo-
nem lophatják el, nem
hatja ki senki és nem
vállalatokba, melyekből
szont.

N NÁLUNK FEL-
DEMÉNYEKET A
GYARORSZAGON
19-ÉN KIFIZETTE.
GTÁKAT MÁR EL-
GYFELEINKNEK.

irjon nekünk. Öszinte
kap. Meggyőződhetik,
ban küldhet pénzt bár.

ositást bármely ügyben

SÁLLAMIBANK
e corner 83rd Street
rk City.

Betegek figyelmébe

Orvosi tanács ingyen. Minden beteg
kellő orvosi felügyelet alatt. Ha másutt
nem tudnak meggyógyítani, vagy gyógyítá-
sati tanácsot kérnek, díjlanul fel-
adunk tanácsot.

DR. A. NEUMAN
147 E. 11th St., Paterson, N. J.
Az összes orvosi tudományok területén
20 év működő magyar orvos.

Telefonon a város bármely részéből

FRANK G. NUNN
Létszámszám: 3924
3924 LORAIN AVENUE,
A Turn Hallal szembe,
Unio Ambulance. — Invalid kaptak
Bait Harvard 1711. — Cuy. Lorain 181

BA MINDENFÉLE LLITUNK.

Illatás terén a Hamburg-Amerika
mizsereket átszállítással egyik kül-
küldünk. Saját maga által csat-
almazó ládákat a legelőnyösebb
szállításra rakatunkba. Nagyobb
átállításokról kezeletünk.

Merchants
ing &
g Company
e Bank Bldg
e and 14 St.
RK CITY.

PVISELONK:
g, Bremen, Geestemünde

A MAGYARSÁGHOZ!

to szüksége van csa-
ságra és az itt lévő-
orduljon bizalommal

SEF ÉS FIA

ázához

ue, McKeesport, Pa.

lgálja a Monongahela
becsületesen és tisz-
n hozzá most, mikor
ponta változik és mi-
othon oly sürgős.

HÁTFÁJÁS, KÖSZVÉNY
veszedelmet jelentenek. Dörzsölje be
a régi, megbítható

EXTERNIN
köszvényorvossággal a fájdalom
megszűnik. Nagy üveg postán 75 cent,
három üveg két dollár. Vigyázzon,
hogy a valódi kapsa a címsze-
a pont a levelet így:

VÖRÖS KERESZT PATIKA
8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

Friedrich beszámoló jövendő terveiről.

(Folytatás az 1. oldalról)

tény és nemzeti kormányunk
van, sikerült megnövelnem Ma-
gyarországgal szemben a kül-
föld rokonszenvét. Amióta lát-
ják, hogy a nemzet rájött arra,
hogy másra, mint önmagára
nem támaszkodhatik, újabb jó-
barát van mögöttünk és ez
Anglia. (Viharos eljézés.) Az
angol nemzet, amelynek képvé-
selője itt van körünkben, volt
az első, amely elismerte azt,
hogy Magyarország nagy ig-
gazságtalanság történt és Ang-
lia magára vállalta azt a köte-
lességet, hogy Magyarország-
ról gondoskodni fog. (Eljé-
zés.) Rámutatott ezután a mi-
niszterelnök arra, hogy az an-
tánt azóta Magyarország-
több kívánságát teljesítette, így
azt is, hogy öt hadosztály ka-
tonaságot felállíthat. Ezenki-
vül az amerikai Causey ezre-
des azt az utasítást kapta, hogy
Magyarország szénkészletét
biztosítsa és a cseh és a szerb
kormányokkal már létre is
jött egy megegyezés a behozat-
lak tekintetében. A miniszter-
elnök hiszi, hogy sikerülni fog
a szénkiszállításról elkerülni a
tél folyamán. (Élénk eljézés.)

Azután kijelentette a mi-
niszterelnök: Az első napról
kezdve azt az álláspontot fog-
laltam el, hogy a szocialisták
képviseleitől, akik oly könnyen
lettek kommunista vezérekké
és akik csak akkor váltak is-
mét szocialistákká, amikor a
nagy politikai változás bekövet-
kezett, egy asztal mellett nem
ülhetnek. Nem fogok velük egy
kormányt alkotni, hanem le-
számolni fogok velük. Itt már
nem lehetnek tárgyalások. (Vi-
haros eljézés.) Azt beszélt,
hogy Dunántúl fehér terror dű-
hög és, hogy a Friderich-fiúk
felakasztják a szegény, ártatlan
szidókat. Nos, hát én vállá-
lom a felelősséget mindazért,
ami történt. Dunántul nincsen
szidóüldözés, hanem kommunis-
taüldözés. Arról azonban én
nem felelek, hogy csaknem
minden kommunista szidó val-
lása volt. Én meg fogom az or-
szágot tisztítani, azonban nem
megyek a szomszéd országba
seprőrt, ellenben a munkát
magam végzem el. Igaz az,
hogy a kommunista legna-
gyobb része szidó volt. Ezek
ing is kapták a büntetésüket,
azonban, hogy ki bűnös, azt a
bírósg fogja megállapítani.
Máskor ebbe beavatkozni jo-
ga nincs. Ebben az országban
megszűnt minden forradalom
és ellenforradalom, itt csak a
törvény uralkodik és semmi
más. Azt hiszik, hogy Bu-
dapestben államesinyt terveznek
ellenem. Nos hát megpróbál-
hatják, ha merik. Azt is fel-
ajánlották, hogy belépnek a
kormányomba. Nos hát én haj-
landó vagyok őket bevenni és
ki is nevezem őket biztosok-
nak a Dunántulra. Itt megmu-
tathatják, hogy a magyar nem-
zet mennyire van a hátuk mö-
gett. (Viharos derültség.)

Az első miniszterelnök, aki ki-
meri mondani, hogy ennek az
ország-
nak kereszténynek kell
maradnia.

Rátért ezután Friedrich a su-
lyos pénzügyi helyzetre, ami
miatt szükséges az, hogy az adó
kötelezettségének mindenki ele-
get tegyen és mindenki dol-
gozzék. Ha mindenki megteszi
a kötelezettségét és mindenki
ápolja a keresztény és a nem-
zeti szellemet, akkor még lehet
sép jövője annak a nyolc vagy
tiz millió magyarnak, akik a
Duna és Tisza mentén laknak.

Amerikától várja a szén- hiány végét Magyar- ország népe.

(Folytatás az 1. oldalról)

mindent elkövet, ami a mai
helyzetben lehetséges, hogy in-
ségünkön segítsen. Hogy na-
gyobb mértékben lesznek-e köz-
zelfogható eredményei a köz-
oenjárásnak, az ma még kér-
des, mert a széntermelési vi-
szonyok mindenütt olyan ked-
vesülnek, még a szomszédos
országokban is, ahonnan a há-
ború előtt szénkészletünket
fedeztük, hogy saját szükség-
letük se tudják fedezni a
termelés csökkenése következté-
ben. Így van ez még Angliá-
ban is. Amíg a termelési vi-
szonyok nem javulnak, addig
szénhiányunk enyhülését aligha
várhatjuk, Nálunk tulajdon-
képpen nem volna túlságosan ag-
gasztó a helyzet, ha a termé-
lést arra a nivóra tudnók eme-
ni, amelyben a háború előtt
volt, ma azonban attól még
messze vagyunk, bár a javu-
lásnak biztató jelei mutatko-
z. Az utóbbi hetekben emel-
kedett a termelés és ha a mun-
kásokban meg lesz a hajlandó-
ság, hogy többet dolgozzanak
s a bányák el tudják látni ma-
gukat bányafával, robbantó-
anyaggal, karbidal, akkor remé-
lhető, hogy a javulás tartós
lesz.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

kormány nagy örömmel vette
Olgyayszék elhatározását és
igyekezik a még fennálló ne-
hezségek eloszlatni.

— Milyen intézkedések törté-
nének a munkanélküliség le-
küzdésére, — kérdeztük.

— Hivatalom elfoglalása után
a legsürgősebb feladatnak
tekintetem erre vonatkozólag
intézkedni. Mindjárt másnap
értekezletet hívtam össze, hogy
azokat a közmunkákat, ame-
lyek pillanatnyilag egyedül
enyhíthetnek valamit a munka-
nélküliségen, haladéktalanul
kiírják. A minisztertanács elő-
terjesztésére száz milliót szá-
vazott meg az elrendelendő köz-
munkákra. Interministrális bi-
zottságot alakítottam, amely
hivatva van a munkálatok
irányítására és vezetésére, hogy
minden írásbeli és bürokratikus
nehézség kikerülésével a le-
hető leggyorsabban, közvetle-
nül ez a bizottság tegye meg a
szükséges intézkedéseket. A
miniszterközi bizottság meg-
kezdi működését, az érdekel-
tárak és hivatalok már meg-
jelölték azokat a közmunkákat,
amelyek nyomban megkezdhe-
tők. Vannak köztük utépítési,
erdőkitermelési munkák, part-
biztosítási munkák a Margit-
szigetben, továbbá a Wekerle-
telepen megindított házépítések
befejezése, a csepeli kikötő
megépítése és a főváros terü-
letén végzendő különböző köz-
munkák. Főképpen arra tö-
rekszünk, hogy a fővárosi mun-
kánélküliség kenyeréhez jut-
tassuk, de mindent elkövetek,
hogy a tulajdonképeni ipari
munka is megindulhasson ott,
ahol anyag, szén rendelkezésre
áll a ahol a munkásokban is
meg van a hajlandóság arra,

Ha Magyarországra AKAR UTAZNI

FELVILÁGOSÍTÁST
ÉS HAJÓGYERT
IRJON HOZZÁNK

Németh János Állami
Bank

1897 SECOND AVENUE
NEW YORK, N. Y.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

szóbeszéd előzte meg. Nemesak
itt, az amerikai fővárosban, de
az egyes európai országokban,
Sámuel Gompers és William Ap-
pleton minden tekintetben a
mellett voltak, hogy a két állam
képviselőinek a munkások ügyét
kormányzó tanácsban helyet
kell adni. Főleg nekik is kö-
szönhető a szavazás ilyen kiala-
kulása.

Régi ellenségek a munkáskonferencián.

(Folytatás az 1. oldalról)

szóbeszéd előzte meg. Nemesak
itt, az amerikai fővárosban, de
az egyes európai országokban,
Sámuel Gompers és William Ap-
pleton minden tekintetben a
mellett voltak, hogy a két állam
képviselőinek a munkások ügyét
kormányzó tanácsban helyet
kell adni. Főleg nekik is kö-
szönhető a szavazás ilyen kiala-
kulása.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

szóbeszéd előzte meg. Nemesak
itt, az amerikai fővárosban, de
az egyes európai országokban,
Sámuel Gompers és William Ap-
pleton minden tekintetben a
mellett voltak, hogy a két állam
képviselőinek a munkások ügyét
kormányzó tanácsban helyet
kell adni. Főleg nekik is kö-
szönhető a szavazás ilyen kiala-
kulása.

**SZABAD AZ UTAZÁS
MAGYARORSZÁG BÁRMELY RÉSZÉBE**

Forduljon bővebb felvilágosítást hozzánk:
TRANSATLANTIC EXCHANGE, INC.
203 Tenth Ave., a 22-ik utca sarkán,
New York, N. Y.

Kérem kísérje figyelemmel hirdetésünket.

Hogyan agítottak Kun Béla és társai Német Ausztriában?

(Folytatás az 1. oldalról)

aki akkor Salgótarjánban tar-
tózkodott:
"Nagyon sürgős! S. S. Bu-
dapest, Hu, 2462822 1-30, s,
Kun Béla, Salgótarján.

Bécsből következő értesítést
kaptam: A szociáldemokraták
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

Vallomást tették Tisza István gróf elszánt gyilkosai.

(Folytatás az 1. oldalról)

Magyar Lajos indítványozta a
Nemzeti Tanácsban Tisza meg-
gyilkolását, de leszavazták. Ma-
gyar Lajos azt állítja, hogy ő
csak Tisza letartóztatását in-
dítványozta. Az akták már
mind a vizsgálóbíró előtt van-
nak és ő fog dönteni Heltai és
büntársai sorsáról. Az ügyés-
ség az elmondott adatokból azt
állapítja meg, hogy úgy Kéri
Pál, mint Magyar Lajos rést
vettek a gyilkosság előkészíté-
sében és természetesen hozzá-
rultak ahhoz, hogy Tiszát az
előre megállapított módon, elő-
re meghatározott helyen és idő-
ben megöljék.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Ami a textilárak behozat-
lalatát illeti, ez remélhető, mi-
helyt a kereskedelmi forgalom
Olaszországgal megindul. A

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

Az összes uniótag szén- bányászok sztrájkba mentek.

(Folytatás az 1. oldalról)

mennyiben szombat amgy is
föllépné és így sokan olyanok
is elmaradtak a munkából, akik
esetleg hétfőn újra munkába
mennek.

SZALLITJAK A SZENET.

A sztrájk beállta előtt fel-
raktározott szénmennyiségek
szállításáról most már teljesen
a vasuti kormányzat gondosko-
dik és elsősorban azokra a vi-
dékekre szállítják, ahol a leg-
nagyobb a szükség.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári pártok és a ke-
resztényszocialisták az Entente
ez ajándékát a legnagyobb
örömmel vennék és minden
igyekezetükkel azon vannak,
hogy a kormányt ebben az
irányban befolyásolják. Bauer
eből az esetből kabinetkérdést
esimál. Az osztrák-magyar hely-
zetet illetően a népbiztosok ta-
nácsát értesítettem és velük az
eseményeket időről időre tuda-
tom.

VÁLASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

— Amikor a szövetségek
vissautasítják a szövetségek-
nek azt az ajánlatát, hogy Nyu-
gat-Magyarországot Ausztriá-
hoz csatolják. Ebbe a tervbe
csak akkor hajlandók bel-
építeni, ha erre az országrészre
vonatkozólag a szövetségek
biztosítják az önhatározás jo-
gát. A polgári párt

MILLIOMOS IFJU NÁSZÁ

CLEVELANDI HIREK.

BIZTOSNAK LÁTSZIK DAVIS POLGÁRMESTER GYŐZELME.

A próba szavazások azt mutatják, hogy nagy többséggel választják meg harmadszor is.

Smith rendőrfőnök állítólag előre elkészített lemondásával foglalkoznak a jelöltek a politikai gyűléseken. Ellentmondó vallomások. — Melkkora többséget jósolnak Davisnek.

Altaianos az a vélemény, hogy Davis polgármester kerül ki győztesen a választási harcól, ha a polgárok úgy szavaznak, mint ahogyan beszélnék a polgármester jelöltekéről. Alig hallani egyebet, mint Harry L. Davis megválasztását. amidőn polgárok találkoznak. Különösen a munkásosztály körében népszerű a polgármester. Nem is esoda ez, hiszen Davis minden alkalommal megmutatta, hogy rokonszervez a jogos fégyerekkel küzdő munkásokkal.

Smith rendőrfőnök ügye.

Mint megírtuk már, Dr. Bishopnak remélhetően utolsó vádja az, hogy Davis polgármester, mielőtt kinevezte Smith rendőrfőnököt, elkészítette vele a lemondását, hogy akkor csaphassa el, amikor neki tetszik.

Dr. Bishop Ross S. Taylor.

Dr. Bishop Ross S. Taylor, volt republikánus városi tanácsos, adott eskü alatt nyilatkozott erre vonatkozóan. A nyilatkozatban azt állítja Taylor, hogy Davis polgármester az ő jelenlétében mondotta, hogy akár Rowlandot, akár Smithet nevezi ki a polgármester, a lemondása ott lesz az iróasztal fiókjában, mielőtt a kinevezést átnyújtaná neki.

Davis többsége.

Hogy az ugynevezett first choice, vagyis elsőbbségi szavazatok túlnyomóan Davis mellett fogynak szólni, azt a demokrata kortések is beismerik, de azt remélik, hogy a második és harmadik helyen való szavazatok az elsőkkel együtt mégis csak Dr. Bishopnak juttatnak többséget.

AGYONLÖTTE A LEÁNYA UDVARLÓJÁT.

PAUL JOHNSON MEDINAI FARMER AZ ALDOZAT.

Az apa nem nézette, hogy tizenégy éves leányát elcsábítsa a fiatal farmer. — Öngyilkosságot akart elkövetni a kitasított szerelmes, de a leányt is magával akarta vinni a más-világra.

Roma Murphy, gyári munkás, agyonlőtte szombaton délután Paul Johnson 24 éves medinai farmerlegényt, az ő tizenégy éves iskolás leányának, Hazelnak udvarlóját.

A gyilkosság Murphyéknek 7811 Superior Avenue-n levő otthonában történt. A koroner vizsgálat során Murphyék tagadták, hogy John son gyilkosságának esett volna áldozatul. Azt állították, hogy a fiatal farmer öngyilkossá lett. A koroner két golyót talált az áldozat testében. Az egyik golyó, amely a hasába hatolt, acélgolyó volt, míg a másik, mely a fejébe fúródott, ólom. Az volt a vélemény, hogy Johnson valaki hasbalötte a fiatalember után, hogy kinyitja a száját, hogy kinyitja a száját, hogy kinyitja a száját.

Később Murphy beismerte, hogy az egyik golyót ő röpítette Johnsonba egy automatikus revolverből. — A feleségem, mondotta Murphy, hazahívtam a munkából avval, hogy nálunk van Johnson és egy vészelkedik, hogy jól tölle. Hazasieltem s ott találtam Johnson meg feleségemet a parlorban. Hazel, a leányom, kint játszott a haliban s nem is jött be velem. Sebba került hamarosan, hogy miért attenkedik Johnson a lányom körül. Ebből felesélem

Cornelius Vanderbilt jr. és Miss Rachel Littleton. — A Vanderbiltek Fifth avenuei palotájá New Yorkban.

Cornelius Vanderbilt jr. az elmúlt napokban jegyezte el Rachel Littleton, aki nővére New York állam egykori képviselőjének. A világszerte ösmert milliomos ifju mindössze husz esztendő és heti 25 dollárért "dolgozik", mint riporter egyik new yorki napilap szerkesztőségében.

fejlődött, aminek hevében Johnson belenyúlt a hátszébe, hogy revolvert rántson. A feleségem kétségbeesve kezdetül sikoltani. "Revolver van nála, revolver van nála."

leányunk. Mi hamarosan elhoztuk tőle a leányt, de Johnson eljött utána Clevelandba is, kijelentve, hogy Hazel feleségül veszi, ha adjuk, ha nem. Murphys gyilkosság vádja alá helyezték.

VISSZA A FRONTRÓL.

Dr. Reich S. Rudolf ismét megkezdte az orvosi gyakorlatát.

Dr. Reich S. Rudolf magyar orvos, akinek az E. 89-ik utca és Buckeye Road sarkán, a Woodland Bank épületében volt 1917-ig menő orvosi irodája, még 1917-én bevonult a katonasághoz, ahol kapitányi rangban szolgált és ahol becsületet szerzett a magyar névnek.

Dr. Reich most megvált a katonai szolgálatától és ismét megkezdte a Woodland bank épületében az orvosi gyakorlatát. Azok az East oldali magyarok, akiknek az ő orvosi segélyére volt szükségük, bizonyára örömmel hallják a már most is népszerű orvos visszaérkezését és orvosi gyakorlatának a megkezdett udvarolni a szépen fejlett

ESTI ISKOLA A RAWLINGS SCHOOLBAN

Kívánatos, hogy az ingyenes tanfolyamra nagyobb számban iratkozzanak be a környéken lakó magyarok.

A Rawlings Schoolban, amely az E. 79th streeti magyar negyed kellős közepén van, már egy hónap óta vannak esti angol nyelvű tanfolyamok. A 6. és 8. számú tantermekben helyezték el az osztályokat. Egrikkben Miss Dignan, a másikban Miss Baker tanít. Mindkettő régi ismerőse a környékbeli magyaroknak.

NAGY BETEGEK, AKIK MA A LEGJOBB EGÉSZSÉGEKNEK ÖRVENDENEK.

Nagyon sok beteg nem tudja, mi a baja. A feje háta vagy a gyomra fájt. — Ha egészséges akar lenni, egy csak az egyedüli segítség, ha a Kereszt-Féle Fehér Kereszt VASBORT használja.

Minden betegből teljesen egészséges lesz. 1 üveg ára \$1.00 6 üveg ára \$5.00. Kapható a FEHER KERESZT GYÓGYSZERTÁRBAN 26th Str. és Lorain Avenue sarkán, Cleveland, O.

A SZERBEK ÉS D'ESPEREY.

A szerbek ünneplik D'Esperey tábornokot.

Manchester, november 8. — A Manchester Guardian jelentése szerint a szerb kormány a napokban a Tisztek Klubjában nagy ebédet rendezett D'Esperey tábornok tiszteletére. Ljuba Davidovics, a miniszterelnök ez alkalommal beszédet tartott, a melyben többek között a következőket mondta: "Most, mikor a francia külföldi utolsó csapata is elhagyja az országot, engedje meg nekem, tábornok ur, hogy hazám nevében a népek és a hivatalos köröknek szeretetét és elismerését tolmácsoljam önnek és a dicső francia hadseregnek."

"Ez az alkalom, hogy önt felköszönhetem az ünnepélyes órában, annál is kedvesebb nekem, mert kormányom nevében szövegeket, amelyek a kormányuk nevében, amely egy felszabadított nép élén áll ma."

"Hazánk felszabadítása a mi harcaink, vitézségünk köszönhető, annak a vitézségnek, amely az ön katonáinak hősiességével párosulva, csodákat művelt. Ellenségeink összeroppanása a szaloniki fronton nem csak azt jelentette, hogy hadseregünk győzött és hazánk felszabadult, de azt is, hogy mel-

A légi postaszolgálat új rekordot ért el.

Október 17-én egy postai repülőgép ereszkedett le Jersey Cityben, megrakodva ajánlott és egyszerű levelekkel, amelyeket ugyanaznap Clevelandban adtak fel és a késői délutáni órákban el is jutottak azok a new yorki címzetek kezéhez.

A repülőgép leszállás nélkül repült Clevelandból Jersey Citybe és a 415 mérföldes távolságot 3 óra és 26 perc alatt repülte be, vagyis óránként átlag 120,6 mérföldes sebességgel. Az első 210 mérföldet Clevelandtól Bellefonte, Pennsylvaniaig 1 óra 40 perc alatt tette meg, ami megfelel 129 mérföldes óránkénti sebességnek.

Különös érdekességet ad a dolognak, hogy a repülésnél gasoline helyett alkoholt használtak, hogy megállapíthassák, vajon gazdaságosabb-e az alkohol használata. Az elért jó eredmény folytán valószínűleg az összes postai repülőgépeknél szeszt fognak a jövőben használni.

Ez a repülés volt különben a leg hosszabb, melyet egy postát szállító repülőgép megtett leszállás nélkül. Eddig 325 mérföld volt a legnagyobb távolság, melyet a Cleveland-Chicago között közlekedő postai repülők tettek meg megállás nélkül.

Paul S. Oakes légi postapilóta, aki a Cleveland-Chicago vonalon teljesített szolgálatot, egy De Haviland IV-es géppel érte el a rekordot, mely gépet a postahatóságnak teljesen át kellett építtetni, hogy az alkohol alkalmazható legyen. Az aeroplán egy 400 lóerős Liberty motorral van felszerelve.

AUSZTRIA KÖVETE

Rudolf Carl Slatin pápa

Az osztrák köztársaság londoni diplomáciai képviselőjének Slatin postát nevezte ki, akinek nevét jól ismerik Angliában és akinek múltja biztosítja a kedvező fogadtatást.

PALÁSTHY SÁNDOR SZINTÁRSULATA

NOVEMBER HÓ 9-ÉN, vasárnap délután 2.30-kor

A PROSPECT SZÍNHÁZBAN (Prospect Ave.)

SZULAMIT

Tekintettel az óriási érdeklődésre, ajánlatos jegyekről előre gondoskodni.

Jegyek előre megrendelhetők KÖVESSY MIHALY üzletvezetőnél, 2662 E. 81 Str. Telephone: Princeton 181 és a szokott magyar üzletében.

Vidéki előadások:

AKRON: November 9-én, este 8 órakor a South High Schoolban, W. Thorton St. a Szulamit. YOUNGSTOWNBAN: November 8-án, szombaton este a Kosuth Kör termében, a Szulamit. November 10-én, hétfőn este a Gül Baba. PITTSBURGHBAN: November 4-én a Moose Hallban, a Szulamit.

BETHMANN-HOLLWEGET KIKÉRDEZIK.

A német parlament által kiküldött vizsgálati bizottság előtt, amely azt akarja megállapítani, hogy Németország részéről kicsoda felelős a háborúért, legutoljára Bethmann-Hollweg volt kancellár jelent meg.

Berlin, nov. 1. — Dr. Bethmann-Hollweg, a ki a háború legfőbb ideje alatt Németország kancellárja volt, megjelent a német parlamentben ama bizottság előtt, amely azt akarja megállapítani, hogy Németország részéről kicsoda felelős a háborúért. Bethmann-Hollweg főleg arra vonatkozólag hallgatott ki, hogy a háború alatt, milyen bekérelt kifizetéseket nyújtott meg s hogy az akkori német kormány mennyiben használta ki ezeket az alkalmakat.

Sinsheimer vizsgálati biztos olyan sürri kérdéseket tett fel a volt hatalmas kancellárnak, hogy az a kihallgatás vége felé valóságosan megadott, dacára annak, hogy az utóbbi időben valóságosan apáthiába esett. Bethmann-Hollweg szerint sem ő, sem az akkori német kormány nem valami nagyon büszke Wilson elnök ösztönzésében megvoltak arról győződve, hogy csak szinleg akarja az amerikai elnök a békét. Következették pedig ezt abból, hogy Gerard, a berlini amerikai nagykövet nagyon tüymutói ember volt, akivel szinte lehetetlen volt tárgyalni s aki kénytelen volt a legkisebb tárgyalás anyagát is elkérni Wilson elnöktől.

A német kormány azt hitte, hogy ha valóban akarta volna Amerika a békét, olyan embert küldött volna, akivel lehetett komolyan tárgyalni. Nagy 'haj volt az is, hogy Gerard véleménye a német helyzetre vonatkozólag gyakran különbözött Wilsonétól.

Sok kérdésre a feleletet Bethmann-Hollweg egyszerűen megtagadta. Arra a kérdésre például, hogy adott-e ő át békeszerződési ajánlatot Gerardnak, kijelentette, hogy erre már nem emlékszik. Arra emlékszik csak, hogy Gerarddal csak olyan dolgokról tárgyalt, amiről a Reichstag előtt is beszámolt.

Ezen a ponton a főkérdés olyan ravasz kérdéseket tett fel, hogy Bethmann-Hollweg kénytelen volt kijelenteni, miszerint az okiratokat átannamnyoznia kell előbb, hogy pontos válaszokat adhasson. Az okiratokat, amelyek az amerikai békenyitányra vonatkoztak, Bethmann-Hollweg, a saját kijelentése szerint már több, mint két esztendője, nem látta.

A volt kancellár kijelentette, hogy a német nép szívevel-lelkeivel a kíméletlen tengeraltti hadjárat mellett volt. Kijelentette, hogy ő nem egyszer be akarta szüntetni a pán-német lapoknak azt a szokását, hogy folyton az Egyesült Államokat támadják.

"A jövőt én sose látam túlságos rózsásan" — mondta végül Bethmann-Hollweg. — De akkor, mikor azt láttam, hogy a kíméletlen tengeraltti hadjárat már elkezdődött, nem tehettem más egyebet, mint hogy Reichstag felé, a sajtó felé és a nép felé állandóan a lehető legrejtélyesebb kijelentéseket tettem."

AZ ÚJ SZELLEM.

Bezárták a budapesti tudományegyetemet a zsidók orra előtt.

Bécs, nov. 1. Egy Budapestről érkezett jelentés arról számol be, hogy az oitani Tudomány Egyletemet a napokban bezárták a zsidó hallgatók számára. A keresztény egyetemi polgárok kijelentették, hogy ők felládnának, ha a zsidóknak is megengedik, hogy vizsgázzanak.

Az elemi iskolákból már régebben kizárták a zsidó tanulókat és ezek már hónapok óta nem járhatnak iskolába.

SOK MILLIÓ EURÓPAI FOG KIVANDOROLNI.

Hivatalos diplomáciai jelentések érkeztek a képviselőház bevándorlási bizottságához, melyek szerint 10,000,000 német és sok ezer osztrák és magyar lesik az alkalmat, hogy szülőházaikból külföldre vándorolhassanak.

Legnagyobb részük ezeknek az Egyesült Államokba vágyik, de sokan mennek Argentínába, Chilébe és Peruba is.

VALÁSSZUK MEG ÚJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

MEGJELENT. Legujabb 8 oldalú kézi munka és 20 mintájú vászon, karton és flanell ÁRJEGYZÉK. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET GYARUNKBÓL. VIDÉKI RENDELÉSEKET 24 ÓRA ALATT SZÁLLITUNK. Ugyancsak kapható HAZAI DELIN KENDŐK, BERLINER KENDŐK, garantált. MOSÓ PAMUTOK ÉS FLEISHER GYAPJU HARASZT MILLER ÉS WEISSFELD Kézi Munka és Stempelő Gyára. Vászon, Karton és Flanell nagy raktára. 5909 WOODLAND AVE., CLEVELAND, OHIO

NE HAGYJA MAGÁT FÉLRE VEZETNI. KÖSZVÉNYNEK CSAK EGY ORVOSSÁGA VAN az a Szent Erzsébet VILLANY KENŐCS. Hátán ismét ismét mindenfélre használható, a végén még is csak a Szent Erzsébet Villanykenőcs kell fordulnia. Miert nem mindjárt azonnal használja. Megszereheti Készletét, Műhelyét, Csontszegét, Nyílást, Oldalszögét, Dorszfűjét. Egy dollár 10 centért küldi Amerikán legtekintélyesebb Patthájja a SZENT ERZSÉBET ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR 9115 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

FÉRFIAK ÉS NŐK bármilyen bajukban a legmegbízhatóbb gyógyszerket szereshetik be a KEPES GYÓGYSZERTÁRBAN 2017 W. 25th St. Cleveland, O.

MAGYAR ORVOS CHICAGOBAN. Dr. Max Thorek Az Amerikai Képzés igazgató főorvosa. Sobész és Néi Betegségek Specialistája. Rendel. városi irodájában: Michigan Ave. és Washington Street sarkán, a Michigan Boulevard Buildingben, Room 922. 1-3 naponta. Az American Kórházban: Irving Park Boulevard & Broadway sarkán, délután 12-12-ig, délután 6-ig, vasárnap csak délután. Telefon számok: Wellington 16. — Lake View 155.

ÉLETMENTŐ Ezen kiválóan érdekes és tanulmányos könyv mindjárt nem állhat hiányban a házaiban. Hívelemmel olvasandó. Nagy fontossággal bír egy házasférfi számára, mint szüneteltetésére, kik boldogtalan házasférfiaknak. Kétféleképpen lehet egészségesnek lenni és női egészségével, vér, bőr s krónikus bajokkal, leírja az embertől gyengeség okait: egyáltalán először minden előforduló betegséget s betegségét részletesen leírja. Az Egyszerű Életmentő. Ára 10 cent bőrgyógyászati rész: külföldön 25 cent. Kétféle. Német Gyógyintézet ALTAI 364 UNION AVE., NEW YORK. A kurzusok megállítják a betegséget 1908-ban. Kezdetben a kongresszus törvényekkel.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A VISSZAVÁNDORLOTTAK SEGÍTÉSE NEW YORKBAN.

Külön irodát nyitott a Y. M. C. A. azoknak az idegeneknek segítségére, akik vissza akarnak vándorolni szülőhazájukba.

New York, N. Y. — Az utolsó hónapokban oly nagy számban érkeztek Európába készülő utasok New York városába, hogy a nagyarányú népvándorlás felhívta a városi hatóságok figyelmét. Az amerikai hivatalos körök tisztában vannak azal, hogy nagyon sok bevándorló elszerte az Egyesült Államokban, akik "hazafelé" készülődnek és akik türelmetlenül várják az időt, amikor hajóra szállhatnak és mehetnek vissza az óhazába. Az Egyesült Államok semmiképpen sem akar géppel vetni a visszavándorló útjába, csak azt akarja elérni, hogy a hazakészülő utasokat ne fossza ki senki, ne éljen vissza senki a tájékozatlanság, a tudatlan idegenek bizalmával.

Amerika legnagyobb emberbaráti szervezetének, a Y. M. C. A.-nek figyelmét is felhívta arra a körülményre, mely veszedelemben forognak azok az idegenek, akik abban a reményben, hogy rövidesen Európába utazhatnak, tömegesen tudnak New Yorkba.

A Y. M. C. A. a new yorki vezetősége megvizsgálta az ügyet és megállapította, hogy elegendő kell. Amerikában egyáltalában nem tartozik a megletések közé, hogy az ilyen tervek máról-holnapra megvalósulnak. Így történt ebben az esetben is. A Y. M. C. A. vezetősége, minden további számolgatás nélkül megalapította azt az irodát, mely teljesen ingyenesen rendelkezésére áll minden visszavándorló idegének.

A Y. M. C. A. irodája a Bowery 222. számú házában van és bátran bekopoghat oda bármilyen nemzetiségű idegen, —

tehát magyar is. Az irodában olyan alkalmazottak fogadják az ügyes-bajos embereket, akik idegen nyelveken is beszélnek és így még azok is részesülhetnek a Y. M. C. A. onzelen, jóakaratu munkájában, akik nem tudnak angolul.

New Yorkban tartózkodó magyarok, akik "hazautazásra" készülnek, okosan teszik, ha minden felvilágosításért, utabiztosításért a Y. M. C. A. irodájához fordulnak.

MEGVAKULT A JOBB SZEMÉRE.

Három éves ifju borzalmas szenvedése. — A méhcsípés szomorú következménye.

Ford City, Mich. — Súlyos csapás érte Tóth Lajos honfitársunkat a közelmúltban. Három éves kisfiát az elmúlt nyáron, amikor a szabadban játszott, megcsípte egy méh. A szurítás a jobb szemé táján érte a szerencsétlen apróságot, aki javíthatatlanul megvakult az esetet apjának. A gyermek fájdalom pererül-perere növekedtek, úgy, hogy végül kórházba kellett szállítani. Teljes hat hétig feküdt betegságra, a három éves apróság, míg végre az elmúlt napokban elhagyta a kórházat, — de jobb szemére örökre megvakult.

Tóth Lajos, a szomorú apa, most értesítette a megdöbbent esetről a Szabadságot és arra kért bennünket, hozzuk nyilvánosságra az esetet, hogy "okuljon belőle a nagyközönség és legyen óvatos mindenki a méhekkel szemben".

Az utóbbi időben több new yorki, a magyarság előtt eddig ismeretlen éleket hirdetések és körlevelek útján csábítják a magyarságot arra, hogy munkájukat abbahagyva, menjenek New Yorkba.

SOUTH BENDI HIREK.

EMELIK A STUDEBAKER-GYÁR ALAPÍTÓKÉJÉT.

So. Bend, Ind. — A Studebaker-gyár alapítóját 30 millió dollárral 75 millió dollárra emelték fel a gyár igazgatói. Elhatározták, hogy a jelenlegi részvényesek részére átadják 15 millió dollár értékét képviselő részvényeket 105 dollárért darabját. A Studebaker-gyár vezetősége a munkásai között is elhelyezett sok részvényt, kiknek fizetéséből apródonként vonják le a részvény árát.

ELFOGATOTT MAGYAR ASSZONT.

So. Bend, Ind. — Az Oliver Hotelben dolgozott Mrs. Szarka Mária mindazon ideig, amíg a szálloda vezetősége észre nem vette, hogy igen sok ezüstkészlet tünt el és egyidejűleg Mrs. Szarka is elment Betlehembe, ahonnan Lane rendőr hozta vissza. Szarkának tárgyalása szomton fog megtörténni és addig a bíróság 300 dollár bond alá helyezte.

MÁR ÉKEZTEK ÓHAZAI NYUGTAK.

So. Bend, Ind. — M. Fodor népszerű pénzüldő intézetének érkeztek óhazai nyugták már az idei pénzüldésekről, melyről maguk a küldők tesznek tanúságot. Gresó Ferenc honfitársunk, aki 2310 W. Smith Str. alatt lakik, kapott hazai postai feladót vényét, Szirhanik Pál kapott 2 nyugtát egy 20 és egy 25 ezer koronás küldeményről, Jeszke Emil, 1112 S. Franklin Str., kapott nyugtát és levelet is az óhazából, igazolván a pénz kézhez vételét.

Sóvári János Abaujúj. szász-fai ill. és neje Tóth Borbála kis lánya Erzsébet névre, kereszt-szülei Sándor József és neje Kovács Julianna. Október 26-án, vasárnap délután 3 órakor az ottani jöndulatu amerikai presbiterianus testvérek részvételével igen nagy magyar ünneplő közönség jelenlétében folyt le feledhetetlen ünnepség keretében az aurorai magyar református templomszentelés.

HOGY IS VAGYUNK A HAZA-UTAZÁSSAL?

So. Bend, Ind. — Az utóbbi időben több new yorki, a magyarság előtt eddig ismeretlen éleket hirdetések és körlevelek útján csábítják a magyarságot arra, hogy munkájukat abbahagyva, menjenek New Yorkba.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE

Közi: Virág István ref. lelkész.

East Chicagóban újra neki indult a gólyamadrág. A múlt vasárnap ügy kisdedet kereszteltünk: Pandák János, Abaujúj. telkibányai illetőségű, de már régóta east chicagoi háztulajdonos és neje, Margit Anna kis fiát Bíma-Lajos névre. Kereszt-szülei Simon Lajos és neje, Békés Erzsébet.

EGYHÁZI HIREK.

A SPRINGDALEI REF. EGYHÁZ HIREI.

Közi: Vasváry Odón lelkész.

A napokban esküdött meg a springdalei református templomban a Szatmármegye, fülöpösaróczi születésű Szó Lajos menyasszonyával, szintén szatmármegyei, botpaládi születésű Török Rozáliával. Tanúk voltak Tóth Bálint és Poszt Jakab.

ERTEŚITÉS

Ertesítjük Johnstown és környéke magyarságát, hogy lapunk képviselével fenti területen kizárólag KUSTAR GÉZA utazhat meg. Jogosítva van előfizetési díjak felvételére és új előfizetők felvételére, valamint hirdetések felvételére, mindazok hiteles nyugtázására. Tisztelettel: "SZABADSÁG" pittsburghi irodája 258-68

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VADAK FEDÁK SÁRI ELLEN

A híres magyar primadonnát balesetvéki érzelmeivel vádolták. — Hazajött, hogy tisztázza magát. — Pekár Gyula író az ítélesekén.

Budapesti jelentés alapján bécsi újság írja: Fedák Sári, a magyar primadonna, akit tudvalevőleg kommunista tanok hirdetésével vádoltak s a kinek a bécsi rendőrséggel is voltak emiatt kellemetlenségei, hosszabb távollét után hazatért. Első útja Friedrich István miniszterelnökhöz vezetett, hogy magát a vadak alól tisztázza. Elmondta Budapestről való távozásának körülményeit és azokat az élményeket, amelyek a Bécs-Ujhelybe való utazása közben élt át. Ekkor a miniszterelnök tanácsokkal szolgált arra nézve, hogyan állítsa be ennek az utazásnak a tőgtetését. Fedák Sári arra kért a miniszterelnöktől, nevezzen ki a kormány egy speciális bizottságot, amely őt felelőségre vonja aziránt, hogy kommunista volt-e, vagy sem, s amely, ha büntetés találja, ítélje őt el. A művésznő csak azt kéri, hogy ebben a bizottságban senki olyan ne legyen, akinek színházhoz valami köze van és senki ne legyen benne az ő ismerősei közül.

A miniszterelnök megígérte, hogy Pekár Gyula belügyminiszter majd delegál ilyen bizottságot s ebben ő maga is részt vesz majd. Fedák Sári meg van rója győződve, hogy a vadak alól tisztázni fogja magát és tisztában kerül ki a vallatásból, mint valaha.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

A budapesti rendőrség letartóztatott egy tolvajt, aki a volt huszonhatos számú vörös gyalogezred pénztárát két és fél millió koronával rövidítette meg.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

LETARTÓZTATOTT TOLVAJ

ÉN CSAK FÉRFIAKAT KEZELEK.

Advertisement for Dr. Howell, featuring a portrait and text: "Az én kezezem sikeres. Saját magam tanulmányoztam azt hogy milyen terhes nőknek használnak. Európa sánpikán Londonban, Írskában, Rómában, Bécsben és Berlinben. Ezekből már 25 évtől kezdve bevált és idült férfibetegségeket, minek folytán kellő eredményt vagyok képes kezelni és fejta bajokat. Ha baj van, jöjjön hozzám ingyenes tanácsért és szőljünk egymáshoz egy pár órára szót. Lehet, hogy évek szenvedéseitől kímél meg magát és máj less az élete. Tanácsadás ingyenes. Magyarul beszélünk. Mi Ön? Rones vagy férfi? Jöjjön hozzám, én segítlek. DR. HOWELL 31 SOUTH HOWARD STR. AKRON, OHIO.

FORRADALOM KÉSZÜLT BÉCSBEN

A keletkező forradalmat sikerült a hatóságoknak még megbójában megfojtani.

Bécs, nov. 3. — A szocialista párt legutolsó nagygyűlésén többen is nyilvánosságra hozták, hogy a kormány megbuktatása céljából forradalom készült az osztrák fővárosban. A leleplezők szerint a forradalmárok, akik mind reakciónárius elemekből álltak, október huszonötödikét választották annak a pontnak, hogy támadásokat elkezdjék.

Tervük az volt, hogy az összes középületeket lefoglalják, a hidakat megszállják és az összes stratégialag fontos pontokat erős őrséggel látják el. A kormány titkos rendőrei azonban még idejében tudomást szereztek a készülődésekről és ennek volt köszönhető, hogy a terv megpendítőt és cinkosait még idejében ártalmatlanná tudták tenni. Hogy kik voltak a szereplők, arról a hír nem számol be.

Dr. Löwinger Ernő magyar orvos és sebész; az összes orvosi tudományok tudora. Címe: 1858 GRAND AVE., Chicago, Ill. — Rendel: d. e. 10-101 11-ig. D. n. 8-101 8-ig. Vasárnap d. e. 10-101 12-ig. Telefon: Seeley 2004.

CHICAGOI MAGYAR ORVOS. Dr. Löwinger Ernő magyar orvos és sebész; az összes orvosi tudományok tudora. Címe: 1858 GRAND AVE., Chicago, Ill. — Rendel: d. e. 10-101 11-ig. D. n. 8-101 8-ig. Vasárnap d. e. 10-101 12-ig. Telefon: Seeley 2004.

Dr. L. Herbert. v. csász. és kir. ezredorvos Gyógyít friss és krónikus bajokat. Cím: 2225 WEST JEFFERSON AVE., DETROIT, MICH.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

VALASSZUK MEG UJRA HARRY L. DAVIS polgármestert.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off.

JÖVŐT

keresetből hetenként
összeget és azt beírjuk

BETÉTEK

tan kamatot fizetünk. A
biztos, mert bankunk

ALÉK ÉS BETÉTEK
AL TÖBB, MINT
DOLLAR.

ni el, az nemesak dolgo-
nem lophatják el, nem
hatja ki senki és nem
vállalatokba, melyekből
szívszont.

N NALUNK FEL-
LDEMÉNYEKET A
GYARORSZAGON
R 19-ÉN KIFIZETTE.
GTAKAT MÁR EL-
GYFELEINKNEK.

irjon nekünk. Összinte
ot kap. Meggyőződhetik,
oban küldhet pénzt bár.

SÁLLAMI BANK
e corner 83rd Street
ork City.

Betegek figyelmébe

Orvosi tanács ingyen. Minden beteg
lelkijelentésére kész. Kézbe, bármilyen
betegségben szenved. Ha mást nem
tudunk meggyógyítani, vagy gyógyítá-
sunk sikertelenek, bizalmunkat az
újra visszavonjuk.

Nők és férfiak keszélésére külön-
kondot fordított szívet. Az arany-
ért, minden rendkívüli díjazott. Kéz-
gyomrok, arcv. fűző, lep. máj, ve-
szel. hólyag, kővesút, szeme, m. l-
torok, orrbetegségek, vészeségnyer-
tet, bőrbetegségek, szívmegbeteg-
ségek, Pánthika gúliszék, szék-
Grák: 3-7-ig. Vasárnap és ünnepe-
n 2-8-ig. Levélre is válaszolunk.

DR. A. NEUMAN
147 Eitson St., Paterson, N. J.
Az összes orvosi tudományok tudós
30 éves múltú magyar orvos.

Teléfonojón a város bármely részénél
FRANK G. NUNN
Leméltérendőhöz
3924 LORAIN AVENUE,
A Turn Hallal szembe.
Unio Ambulance - Invalid Kocsi.
Beit Harvard 1711. - Cuy. Lorain 168

BA MINDENFELE LLITUNK.

litás terén a Hamburg-Amerikai
mászerek átállítására egyik külső-
k. küldünk. Saját maga által c-
szalmazó ládákat a legalacsonyabb
átállítású rakományokba. Nagyobb
átállítású rakományokba.

Merchants
ing &
y Company
e Bank Bldg
e. and 14 St.
NK CITY.

PVISELÖNK:
g, Bremen, Geestemünde

A MAGYARSÁGHOZ!

ó szüksége van csa-
sége és az itt lévő-
rduljon bizalommal

EF ÉS FIA

azához
McKeesport, Pa.

gálja a Monongahela
becsületesen és tiszt-
hozza most, mikor
onta változik és mi-
otthon oly sürgős.

REGÉNY.

WINNETOU

A VÖRÖS GENTLEMAN, AZ APACSKÓK FŐNÖKE

Talán nem jól hallottam?
Vörös testvérem alighanem azt
akarja kérdezni, hogy mit akart
a két vörös harcos az én sátram
előtt!

— Arra vigyáznak, hogy a
sápadt arcúnak ne történjen
semmi baja, azért maradjon a
fehér ember sátrában.

Hát olyan gonosz emberek
vannak To-kei-chun harcosai
között, vagy talán oly keveset
ér a parancsa, hogy vendéget
örökkel kell megvédelmeznie?
Old Shatterhand nincs szük-
ségre örökre, mert az ő ökle
összezu minden koponyát, mely
gonoszágot forral és hazugsá-
gra gondol. Vörös testvéreim
menjenek nyugodtan wigwam-
jukba; körülülnek kísért a falu-
ban, aztán visszajövök, hogy
velük beszéljek.

Visszamentem a kunyhóba,
hogy fegyvereimet, melyeket
természetesen nem hagyhattam
hátra, magamhoz vegyem; mi-
kor azonban újra ki akartam
lépni a szabadba, legalább egy
tucat lándzsa meredt elém. Te-
hát fogoly vagyok! Ellensze-
gülnék-e vagy sem? Visszamen-
tem a sátor hátsó oldalához,
tomahawkokkal nagy lyukat
vagtam a kemény bőrön s azon
keresztül nyugodtan kisértéltem.
Mikor most egyszerre hátul je-
lentem meg, míg ők elülről őrt
álltak, először is rettenetesen
elbámszkodtak, aztán olyan or-
ditásban törtek ki, mintha leg-
alább száz medve szabadult
volna el láncokról. A főnökök
már visszatértek volt sátrukba;
most újra kijötték, még pedig
olyan sietve, hogy az méltósá-
gukhoz már nem is illett. Ke-
resztül furakodtak harcosaik
között és nagy látszott, mintha
akárnának fogni.

Fegyverrel nem vödhettem
magam, mert akkor biztosan vé-
gem lett volna nekem is, tár-
saimnak is: kirántottam tehát
zsebemből messzelátómat, két
része huztam és fenyegető ar-
kifejezéssel előlük tartottam.
— Megálljatok, mert külön-
ben végülük van a komancsák
minden fiainak!
Valóban visszahökkenetek.
— Valószínűleg még nem láttak
ilyen fajta eszközt, vagy ha már
láttak is, nem tudhatták, mi-
féle borszörkénységet rejt ma-
gában.
— Mit akar a fehér ember
tenni? — kérde To-kei-chun.
— Miért nem marad wigwam-
ban?
— Old Shatterhand nagy va-
rázsló a sápadt arcuk közt —
feleltem; — meg fogja mutat-
ni a vörös férfiaknak, hogy ké-
pes az összes komancsák lelkét
megjélni.
Zebredngtam messzelátómat
és elővettem Henry-puskámat.
— A vörös emberek nézzenek
arra a colőpre, ott a sátor előtt!
Rámutatott egy rudra, mely
egy távolabbi sátor előtt állott.
Aztán fölemeltem fegyveremet
és löttém. A golyó keresztül-
furta a karó végét s az india-
nok között tetszémoraj hallat-
zott. A vad legádásabb ellen-
ségének is elismeréssel adózik
bátorságáért és ügyességéért. A
második lövére a golyó egy fél
hüvelykkel alább hatolt be az
első alatt; a harmadik ugyan-
oly távolságban hatolt be a má-
sodik alá; de tetszémoraj nem

hallatszott, mert az india-
nok csak duplapuskát ismertek és
Henry-puskák szerkezetéről sejt-
tellemmel se bírtak. A negyedik
lövére az egész tömeg mozdul-
atlanul bámolt; a bámolat a
hatodik és hetedik lövére csak
növekedett, végre valóságos ije-
delmemmé változott, mely élénk
nyomot hagyott mindegyiknek
arcán. Így löttém ki husz go-
lyút, egyiket a másik alá fél
hüvelyknyi távolságban s aztán
beszüntettem a lövöldözést. A
puskát nyugodt arccal vállam-
ra akasztottam s nagy nyugod-
tan így szóltam:

— Látjátok most már a vörös
emberek, hogy Old Shatterhand
nagy varázsló! Aki hozzá mer
nyulni, az a halál fia! Howgh!
Átmentem a tömegem anélkül,
hogy valaki föl mert volna tar-
toztatni. Két oldalt a sátrak
ajtáinál asszonyok és leányok
állottak s úgy bámultak rám,
mint valami magasabb rendű
lényre: nagyon meg lehettem
elégedve azzal az eredményvel,
melyet büvészkedéssel elér-
tem.

Egyik közeli sátor előtt ör ál-
lott. Tehát fogoly volt benne.
Igen, de kiesoda? Még azon
gondoloktom, vajjon megkér-
dem-e az őrt, vagy se, midőn az
ajtónyíláson keresztül ismerős
hangokat hallottam:

— Massa, ó, ó, massa, eres-
tesz ki nigger Bobot! Indianok
megfogsz Bobot és megölz és
felfaloz Bobot.
— Odamentem, kinyitottam az
ajtót és kieresztettem őt. Az ő
ugy meg volt rökönyödvé, hogy
nem állott ellent s azok a va-
dak, akik követtek, nem mer-
tek ellentmondani.

— Azonnal ide dugtátok, mi-
helyt a faluba érkezünk? —
kértem a feketét.
— Igen, massa, indianok le-
veszel Bobot-lövőről és vezetsz
kunyhóba; Bob ott ülsz mosta-
nig.

— Hát akkor nem tudod, hol
van massa Bernát?
— Bob semmit se látz vagy
hallasz massa Bernától!
— Jöjj is maradj mögöttem!
Alig haladtunk tovább né-
hány sátorral, mikor a vad fő-
nökkel találkoztunk, kiket
nagy számban kíséret követett. Az
óvatos emberek élénk siettek a
sátrak mögött, hogy sétám köz-
ben megállítsanak. Kézemet
puskatusomra tettem, de To-
kei-chun egy intéssel már mesz-
szíról tudtómra adta, hogy nem
jön ellenséges szándékkal. Meg-
álltam és megvártam őt.

— Hova akart menni fehér
testvérem? Jöjjön a tanácskozá-
s helyére, ahol a komancsák fő-
nökei beszélni fognak veled!
Azelőtt a "fehér ember",
vagy a "sápadt arcú" voltam;
most már "fehér testvérem"
nevezet. Ugy látszik, tekintélyt
szereztem magamnak ezeknél az
embereknél.
— Elszívják velem vörös test-
véreim a calumetét!
— Beszélni fognak veled és ha
szavai jók, olyan lesz köztük,
mintha a komancsák fiahoz
tartoznák.
— Akkor menjenek előre test-
véreim; Old Shatterhand majd
követi őket!
Visszamentem elhaladtunk sá-
tram mellett. Valamivel följebb
megláttam Sam Tóniját s mel-
lette Winnetou és Bernátnek
lovait. A három fogoly azonban
nem volt a közelben, különben
megláttam volna őket.
Végre oly helyre értünk, ahol
a sátorosok kitágláltak a majd-
nem kör alakú tért képeztek,
melyet az india-
nok körülállottak. Ez minden esetre
a tanácskozási helye volt.
A főnökök elmentek a tér
közepére és ott leültek; egy
csomó indiai, akiket bizonyára
egy és más okból kitüntetésre
mellőztek tartottak, hozzájuk
köteleztek s félkörülaikban szem-
ben velük leült a földre. En-
nem sokat teketóriáztam, hanem
szintén leültem, sőt Bobnak is
jelet adtam, hogy üljön le há-
tam mögött. Ez ugy látszik, nem
nagyon tetszett a főnököknek.
— Miért ül le a fehér ember,
mikor itéletet tartunk fölőte? —
kérde To-kei-chun.
Kicsinylő kézmozdulatot tet-

FONTOS ÖNRE ÉS MINDENKIRE NÉZVE!

NOVEMBER HÓNAP A HAVAS-ESŐS, ZIMANKÓS
IDŐJÁRÁST HOZZA.

A legtöbb betegséget a rossz időjárás idézi elő. Est azért mondjuk, mert
mindenki, aki egészségét védeni akarja, az ne várjon addig, amíg már
bekövetkezett a betegség, hanem tartsa állandóan készen a Partos Patika
elismert, kipróbált és valóban kitűnő gyógyszer-különlegességeit. Ezek
pedig az alatti "SÜRGŐS RENDELÉSI IVEN" fel vannak sorolva az
árakkal együtt.

Töltsd ki, vágja ki a lapból és a pénzzel együtt küldje a következő címre:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVENUE NEW YORK, N. Y.
VÁGJA KI! VÁGJA KI!

SÜRGŐS RENDELÉSI IV.

T. PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.	
Dollár	cent
PARTOLA fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó gyógy- cukorka, ára nagy doboz \$1.00, 6 nagy doboz \$5.00	
PARTOGLORY idegerősítő kivonat, nagy üvegenként \$1.25, 6 nagy üveggel csak \$5.00	
LIBO fejfájás elleni kitűnő szer ostryákban, nagy doboz- onként \$1.00, 6 nagy dobozzal csak \$5.00	
PARTOCOUGH köhögés, hörghurut, tüdőhurut, gége és légcsőhurut ellen; kitűnő szer a légző szervek mindenféle meghűlése ellen, nagy üvegenként \$1.00 6 nagy üveggel csak \$5.00	
PEMETE CUKORKA köhögés és torokbaj ellen, ada- gonként 15 cent, 8 adaggal \$1.00	
PARTOS-féle RHEUMA PÓROK köszvény és hülés ellen, nagy doboz \$1.00, 6 nagy doboz csak \$5.00	
KARPÁTI MELL-TEA nátha, köhögés, fejfájás és mellfájás ellen dobozonként 35 cent, 3 nagy doboz- zal csak \$1.00	
Összesen:	

A fenti rendelés árát vagyis ..... dollár
..... centet itten küldöm.

DISZNAPTÁR 1920-ra
INGYEN!

Mindenki, aki legalább egy
dollár rendelést küld be és ren-
deléséhez ezt a szelvényt mel-
lékezi, ingyen kapja a Partos
Patika, 1920 évi remekszép
fallaptárt.

Nevem .....

Házszám és utca, vagy Box .....

Város ..... Állam .....

KEZDETÉT VETTE

a Szabadság nagy újságházában az éjjel-nappal
szünet nélkül folyó lázas munka.

A Szabadság szerkesztősége, rajzoló mű-
vészei, kiadóhivatala, a nyomda és a
metszeteket készítő engraving-osztály fel-
emelt létszámmal dolgoznak a
"SZABADSÁG" 1920-IK ÉVI
KÉPES NAGY

NAPTÁRÁNAK

elkészítésén. — A Szabadság ez alkalom-
mal sem tesz nagyhangú ígéretek. A
Szabadság most lép fenállásának 30-ik
esztendőjébe. Ezt az új évet úgy akarjuk
csendesesen, vásári láрма nélkül, emléke-
zetessé tenni, hogy mindenképen csodás

NAPTÁRT

adunk olvasóink kezébe. Meglepetés lesz
a Szabadság naptára minden tekintetben:
tartalomban és kiállításra nézve egyaránt.
A Szabadság 1920 évi nagy naptára, mint
rendesen, ez idén is a Szabadság kará-
csonyi ajándéka lesz olvasói számára.

Figyelmeztetés: Ipari-
tisztosítók mindenki hátrólátását
szándékosan, mert a Naptárt az idén
csak azoknak az előfizetőknek fogjuk megküldeni, a kik elő-
fizetésükkel hátrólátást nem esznek.

A fekete ember az én szol-
gám; ha én azt parancsolom ne-
ki, hogy üljön le, akkor leül,
még ha ezer főnök van is je-
len! Én készen vagyok, kez-
dük meg a tanácskozást!
Nagyon jól tudtam, hogy
csak ilyen merész viselkedéssel
segíthetek magam. Minél ke-
nyesebbnek mutakoztam, anél-
kül természetesen, hogy meg-
érintsem őket, annál nagyobb
benyomást tettemek rájuk; en-
gedékenység biztos halált hoz-
zott volna rám.

To-kei-chun meggyújtotta ca-
lumetjét és körünyújtotta; ne-
kem nem adták. Mikor ez a be-
vezető szertartás véget ért, föl-
állott és beszélni fogott. Ide-
genekkel szemben az indiai
rendkívül hallgatag; hanem ha
kell, olyan ékesszólást tud ki-
fejtetni, mint akármilyen gyá-
korlott szónok. Vannak közöt-
tük olyan főnökök, akik szóno-
ki tehetségükkel fogva messze
földön híresek és akik jártasak
mindazon szónoki fogásokban,
melyeket az ő és újkori civilizá-
ció népeinek nagy szónokai
használni szoktak. Virágos be-
szédmódjuk nagyon emlékeztet-
nek a keleti népek kifejezés-
módjára. A főnök azzal a szo-
kásos bevezetéssel kezdte, me-
lyet mindenkor alkalmazni szok-
tak, ha egy fehér ember elítél-
séről volt szó, tudniillik az
egész faj általános megvédőlé-
sával:

— Hallgassa meg a fehér em-
ber, amit To-kei-chun, a koman-
csák főnöke, mondani fog! Már
soz nap emelt azóta, mikor a
vörös emberek egészen egyedül
laktak a két nagy víz közötti
földön. Ott építettek városokat,
ültettek fákat és vadászak a
bizonyokra. Az övék volt a na-
pusugár és az eső; az övék a fo-
lyók és tavak; az övék az erdők,
a hegyek és az egész or-
szág minden szavanná. Voltak
feleségeik és leányaik, testvé-
reik és fiaik és boldogan éltek.
Akkor eljötték a sápadt arc-
cuk, akiknek színiük olyan,
mint a hó, de szívük olyan, mint
a füst koromja. Ezek csak be-
kesen voltak és a vörös embe-
rek befogadták őket wigwam-
jaikba. De magukkal hozták a
tűzfegyvereket és tüzes vizet;
más istenek: hoztak magukkal
és más papokat: árulást, sok
betegséget hoztak magukkal és
a halált. Egyre többen jöttek át
közülök a nagy vizen; nyelvük
hamis, késük meg hegyes volt;
a vörös emberek hitték nekik és
megsápadtak. At kellett enged-
niök azt a földet, ahol atyáik
sírjai voltak; kiszorították
őket wigwamjaikból és vadász-
területeikről és ha védekezni
akartak, megölték őket. Hogy
legyőzhessék őket, a sápadt ar-
cuk vizsolyt támasztottak a vö-
rös emberek törzsei között és a
vörös embereket most ölik,
gyilkolják, mint a puszták oyo-
fáit. Atok a fehérekre, annyif-
átok, ahány esillag van az égen
és ahány levél az erdő fán!
Hangos tetszéskiáltás jutal-
mazta meg e mondatát a főnök,
nek, ki oly hangosan beszélt,
hogy köröskörül mindenki jól
meghallhatta. Aztán így foly-
tatta:

— Ez nagy varázsszer! A fe-
hér ember rávarázsolta a koman-
csák lelkeit erre a fehér
bőrre. Itt ül To-kei-chun, itt
van három testvére és ott áll-
nak harcosai és sátrai! Mit
akar ezzel tenni a fehér ember?
— Azt, a vörös ember mind-
járt meglátja!

Kivettem kezéből a papí-
pot s odamutattam a mögöttem
ülő harcosoknak is, akik épp-
úgy megesodáltak, mint magu-
a főnökök. Aztán összegyűrt-
és összenyomtam golyó alakjá-
ban s beletettem puskám szá-
vébe.

— Egy ilyen sápadt arcú el-
jött a komancsák wigwamjai-
ba. Ennek a fehérnek a színe
olyan, mint a hazugoké, a nyel-
ve olyan, mint az árulóké. De
a vörös harcosok meg fogják
hallgattani szavait és igazságon
fognak fölőte itélni. Beszéljen
há!

Leült s most fölkelte egymás
után mind a három másik fő-
nök. Mindegyik ugyanilyen ér-
telemmel beszélt és azzal a föl-
szólítással fejezte be szavait,
hogy beszéljek. Mig ők beszél-
tek, elővettem kis vizátlós
könyvem és az előttem ülő fő-
nököket, háttérben a harcosok-
kal, lerajzoltam.

Mikor nagy tetszéssel elhang-
zott a negyedik beszéd is, oda
intett felém kezével To-kei-
chun és azt kérdezte:
— Mit csinál a fehér ember,
miattal a komancsák főnökei
beszélnek?
Kiszakítottam a lapot köny-
vemből, fölkeltem és odaadtam
neki.

A rakurrok nagy főnöke
nézve meg maga, hogy mit te-
szek!
— Uff! — kiáltott föl, majd
nem tálságos hangosan, mikor
egy pillantást vetett a papí-
lapra.
— Uff! uff! uff! — hangzott
még háromszor, mikor a többi
három főnök is meglátta a pa-
pírost. To-kei-chun pedig így
szólt:

OLCSÓ pénzküldés

érdeklí most az összes nemzetiségeket,
de főként az amerikai magyarokat.

BIZTOS pénzküldés

még inkább kell, hogy érdekelje azokat,
a kik pénzt akarnak küldeni szükségét
szennvedő hozzátartozóiknak.

AZ OLCSÓ PÉNZKÜLDÉS BIZONYÍTÉKA

- 1000 MAGYAR KORONA \$12.00
  - 1000 korona Czecho-Slovákiába \$28.50
  - 100 korona Jugo-Szláviába \$20.00
  - 1000 román Lei Erdélybe \$48.00
- Átutalási költséggel együtt.

A biztos pénzküldés bizonyítéka:
Amerika egyik legrégibb és legnagyobb
Bankja, mely 70,000,000 dollár vagyon-
nal és több mint 100,000 betevővel
rendelkezik.

THE STATE BANK

378 Grand Street, New York, N. Y.

Amely üzletfeleit tisztességesen és be-
csülettel szolgálja már évtizedek óta.

20 év előtt alapított megbízható cég.

Allami felügyelet alatt.

Honfitárs!
Ha pénzt akar
küldeni az ó-
hazába. Ha az
ó-hazába akar
utazni,

Magyarországba, Jugo-Szláviába, Erdélybe, Cseho-
Szlóvákiába a megszállott területekre, mielőtt
utnak indulna,

Hajójegyért forduljon bizalommal hoz-
zánk levélileg vagy sürgönyileg.

UTLEVELET MEGSZEREZZUK.

ZÁRO C. HENRY, BANKÁR

39 Cooper Square, New York City
cor. Third Ave. és Sixth Str.

RIEGER R. JÓZSEF
A magyar osztály vezetője.

HA PÉNZT AKAR HAZA KÜLDENI, HAJÓJEGYET VENNI,

avagy bármilyen hazai ügy elintézésében tanácsra
van-szüksége, írjon vagy keressen fel:
RIZSÁK JÁNOS
PASSAIC, N. J.
127-2 STREET,

KIS HIRDETESEK

KERESTETÉS, MUNKÁT NYER... HIRDETESEK...

AUTOMOBILTEREP ÉPÍTŐK

METAL PANELESEK... FAMEGUNKALÓ GÉPESGÉTEK...

YARD MUNKASOK

NAPSZAMOSOK... MACHINE HANDEK...

STAYEREK

S. and S. Operatorok... kerestetnek...

RICH-SAMPLINER CO.

E. 61st & Euclid... 258 V 259

Ügynököket keresünk

minden városban és pléban... Kar-patien Cheese Co.

MUNKÁT NYER - NŐ.

KERESTETIK egy jó megjelenésű... MUNKÁT NYER - NŐ.

GYERMEK MELLE KERESEK

LEÁNYT. Nem baj, ha iskolába is jár... MUNKÁT NYER - NŐ.

IDEAL CAP MFG. CO.

28 W. Superior Ave. 6-ik emelet, Páca Bldg.

NŐI FINISEREKET

ÉS VARRONÓKET keresünk.

FÉRFIAK ÉS ASSZONYOK

gyári munkára kerestetnek.

MÓDLISOK

kerestetnek. Mindenféle fajtát. Jól fizetés.

McGregor Coal Co.

Box 367, Charleston, W. Va.

BÁNYÁSZOK! ISMÉT EMELTÉK

A FIZETÉST ETHELEN

O. J. KEYES

General Manager ETHEL, W. VA.

Bányászok és ladolók!

A The Orop Creek Colliery Company bányái egész évben keresztil minden nap dolgoznak.

LEÁNYOK

14 évesen 17 évesen, jó fizetésű, tiszta és szép munkára kerestetnek.

ELADÓ HÁZAK ÉS FARMOK

Eladó házak és farmok... WEIZER JÁNOS

ELADÓ TÁRGYAK

Eladó tárgyak... TARS KERESTETIK

ELADÓ ÜZLETEK

Eladó üzletek... OKTATÁS

ELADÓ

Eladó... ELADÓ HÁZAK

ELADÓ HÁZAK

Eladó házak... JOGI TANÁCS

ALFRED SAFRAN

ALFRED SAFRAN... JOGI TANÁCS

JOS. N. ACKERMAN

JOS. N. ACKERMAN... JOGI TANÁCS

D. B. STONE

D. B. STONE... JOGI TANÁCS

PAPP MIKLÓS

PAPP MIKLÓS... JOGI TANÁCS

Kovachy M. Andor

Kovachy M. Andor... JOGI TANÁCS

W. H. SCHWARTZ

W. H. SCHWARTZ... JOGI TANÁCS

H. E. VARGA

H. E. VARGA... JOGI TANÁCS

Eladó házak és farmok

Eladó házak és farmok... WEIZER JÁNOS

ELADÓ TÁRGYAK

Eladó tárgyak... TARS KERESTETIK

ELADÓ ÜZLETEK

Eladó üzletek... OKTATÁS

ELADÓ

Eladó... ELADÓ HÁZAK

ELADÓ HÁZAK

Eladó házak... JOGI TANÁCS

ALFRED SAFRAN

ALFRED SAFRAN... JOGI TANÁCS

JOS. N. ACKERMAN

JOS. N. ACKERMAN... JOGI TANÁCS

D. B. STONE

D. B. STONE... JOGI TANÁCS

PAPP MIKLÓS

PAPP MIKLÓS... JOGI TANÁCS

Kovachy M. Andor

Kovachy M. Andor... JOGI TANÁCS

W. H. SCHWARTZ

W. H. SCHWARTZ... JOGI TANÁCS

H. E. VARGA

H. E. VARGA... JOGI TANÁCS

TANULJON TANGOLNI

Reményitanciskolája... 5595 Woodland Ave.

ELADÓ TÁRGYAK

Eladó tárgyak... TARS KERESTETIK

ELADÓ ÜZLETEK

Eladó üzletek... OKTATÁS

ELADÓ

Eladó... ELADÓ HÁZAK

ELADÓ HÁZAK

Eladó házak... JOGI TANÁCS

ALFRED SAFRAN

ALFRED SAFRAN... JOGI TANÁCS

JOS. N. ACKERMAN

JOS. N. ACKERMAN... JOGI TANÁCS

D. B. STONE

D. B. STONE... JOGI TANÁCS

PAPP MIKLÓS

PAPP MIKLÓS... JOGI TANÁCS

Kovachy M. Andor

Kovachy M. Andor... JOGI TANÁCS

W. H. SCHWARTZ

W. H. SCHWARTZ... JOGI TANÁCS

H. E. VARGA

H. E. VARGA... JOGI TANÁCS

JÓ ÉKSZEREK

alacsony Bargain árakon... Jöjjen a mi közismert ékszerüzletünkbe.

FELTALÁLÓK!

Feltalálók... Ha van találmány, vagy ha dolgozik egyen.

JOS. DeROY & SONS

311-313 Smithfield Street, Pittsburgh, Pa.

Hajójegyek eladása Európába vagy Európából ide.

JACOB GOLDBERGER, Bankár... 432 State Street.

HAZAI MÓDRA GYÁRTOTT LIPTÓI

TURÓ... Kapható 6, 11 és fél vagy 24 fontos bódónokban.

KAR-PATIAN CHEESE CO.

530 Eighth Street, Detroit, Mich.

Branch Foreign Money Order Agent of the

AMERICAN EXPRESS CO. A. HERZEG

ÖNNEK JÓ KEZELÉS KELL.

PROF. DR. MOORES SPECIALISTAK... Minden betegségben a legjobb.

FIGYELMEZTETÉS A MAGYAR

PIPASOKNAK... Versenyre hívom az összes versenytársaimat.

H. REYNOL

803 Dickinson Street, Philadelphia, Pa.

Figyelem: Szanvedő nők és férfiak!

Dr. F. H. Colhouer... Utódja: DR. COOPER

Figyelem: Szanvedő nők és férfiak!

Dr. F. H. Colhouer... Utódja: DR. COOPER

Figyelem: Szanvedő nők és férfiak!

Dr. F. H. Colhouer... Utódja: DR. COOPER

Figyelem: Szanvedő nők és férfiak!

Dr. F. H. Colhouer... Utódja: DR. COOPER